

Brusel 24. března 2021
(OR. en)

7301/21

SOC 154
EMPL 110
ECOFIN 273
EDUC 98

VÝSLEDEK JEDNÁNÍ

Odesílatel:	Generální sekretariát Rady
Příjemce:	Delegace
Č. předchozího dokumentu:	ST 6240/1/21 REV 1
Předmět:	Závěry Rady o společné zprávě o zaměstnanosti pro rok 2021 (8. března)

Delegace naleznou v příloze závěry Rady o společné zprávě o zaměstnanosti pro rok 2021, které byly schváleny písemným postupem dne 8. března 2021.

Závěry Rady o společné zprávě o zaměstnanosti pro rok 2021

1. KONSTATUJÍC, že pandemie COVID-19 zvrátila šestiletý pozitivní trend v růstu zaměstnanosti a výrazně ovlivnila výsledky trhu práce v EU. Očekává se, že v důsledku toho se zvýší chudoba, prohloubí nerovnosti a naruší sociální soudržnost. Neúměrně byli zasaženi pracovníci v nestandardních formách zaměstnání, jako jsou zaměstnanci na dobu určitou, jakož i mladí lidé, osoby z přistěhovaleckého prostředí, pracovníci v pohostinství, cestovním ruchu, kulturním a zábavním odvětví a rovněž v oblasti některých odborných činností.
2. VÍTAJÍC rychlou a rozhodnou reakci na úrovni členských států a EU, zejména mobilizaci značné finanční podpory na režimy zkrácené pracovní doby a další opatření, jejichž cílem je zachovat zaměstnanost a omezit ztráty příjmů. VYZDVIHUJÍC příspěvek evropského nástroje pro dočasnou podporu na zmírnění rizik nezaměstnanosti v mimořádné situaci (SURE). VÍTAJÍC aktivní zapojení sociálních partnerů v této souvislosti i úsilí vyvíjené organizacemi občanské společnosti v zájmu podpory nejzranitelnějších osob.
3. PŘIPOMÍNÁJÍC své závěry o zaměstnanosti a sociálních aspektech roční strategie pro udržitelný růst 2021, a zejména skutečnost, že evropský semestr zůstává účinným koordinačním nástrojem k zajištění soudržnosti reformních programů členských států a že evropský pilíř sociálních práv by měl i nadále udávat směr vzestupné konvergence v zájmu zlepšení pracovních a životních podmínek v Evropě a plnit řídicí úlohu při koordinaci politik zaměstnanosti a sociálních politik na úrovni EU s náležitým ohledem na příslušné pravomoci.
4. ZDŮRAZŇUJÍC, že Nástroj pro oživení a odolnost poskytne rozsáhlou finanční podporu na reformy a investice zaměřené na podporu vytváření pracovních míst a zvýšení odolnosti ekonomik, společností a systémů zdravotní péče v EU a na jejich lepší připravenost na souběžnou ekologickou a digitální transformaci, čímž se podpoří investice do lidí a urychlí hospodářské a sociální oživení.

5. VYZDVIHUJÍC, že společná zpráva o zaměstnanosti pro rok 2021, která monitoruje provádění hlavních směrů politik zaměstnanosti a předkládá výsledky srovnávacího přehledu sociálních ukazatelů připojeného k evropskému pilíři sociálních práv, může členským státům pomoci určit příslušné prioritní oblasti pro reformy a investice, a to i s ohledem na podporu z finančních prostředků EU, včetně nového Nástroje pro oživení a odolnost.
6. UZNÁVAJÍC, že urychlené přijetí režimů zkrácené pracovní doby a dalších opatření zaměřených na zachování zaměstnanosti ve spojení s poklesem míry ekonomické aktivity vedlo k omezení růstu míry nezaměstnanosti od vypuknutí pandemie. ZDŮRAZŇUJÍC, že režimy zkrácené pracovní doby a podobná opatření by měly zůstat zachovány tak dlouho, jak to bude nutné. VYZDVIHUJÍC, že jakmile to podmínky dovolí, měly by politiky podporovat přerozdělování pracovních sil (např. prostřednictvím režimů prohlubování dovedností / změny kvalifikace a dobře navržených pobídek k zaměstnávání), zejména směrem k ekologické a digitální ekonomice, a současně poskytovat pracovníkům během těchto přechodů ochranu. KONSTATUJÍC, že klíčový význam pro podporu uchazečů o zaměstnání během přechodů má poskytování odpovídajících dávek v nezaměstnanosti po přiměřenou dobu, které jsou přístupné všem nezaměstnaným osobám, včetně těch, které byly v předchozí době zaměstnány na základě nestandardních smluv.
7. ZDŮRAZŇUJÍC, že účinné aktivní politiky na trhu práce mají zásadní význam pro podporu spravedlivého a inkluzivního oživení. PODTRHUJÍC význam reforem a investic do aktivních politik na trhu práce a veřejných služeb zaměstnanosti pro poskytování účinné individualizované pomoci uchazečům o zaměstnání, mimo jiné prostřednictvím digitálních řešení a kombinací této podpory se sociálními a zdravotními službami.
8. KONSTATUJÍC, že pandemie COVID-19 měla nepřiměřený dopad na zranitelné skupiny, mimo jiné v důsledku rozdílů v digitálních dovednostech. POUKAZUJÍC NA SKUTEČNOST, že cílené politiky trhu práce, aktivní začleňování a opatření v oblasti vzdělávání a odborné přípravy by mohly nejzranitelnější osoby chránit a zlepšit jejich situaci.

9. ZDŮRAZŇUJÍC prudký nárůst nezaměstnanosti mladých lidí a počtu mladých lidí, kteří nejsou zaměstnaní ani se neúčastní vzdělávání nebo odborné přípravy, což bude mít pravděpodobně trvalý dopad na jejich vyhlídky na trhu práce. ZDŮRAZŇUJÍC, že za tímto účelem by byly zapotřebí intenzivnější reformy a investice do veřejných služeb zaměstnanosti, jakož i aktivní politiky trhu práce a systémy vzdělávání a odborné přípravy, s cílem zajišťovat integrované politické reakce ve vztahu k mladým lidem a posilovat jejich dovednosti, mimo jiné podporou poskytování kvalitní učňovské přípravy a stáží. UZNÁVAJÍC, že provádění doporučení Rady o mostu k pracovním místům – posílení záruk pro mladé lidi může významně přispět k intenzivnější komplexní podpoře zaměstnanosti, která je mladým lidem k dispozici.
10. KONSTATUJÍC, že odstranění rozdílů v zaměstnanosti a odměňování žen a mužů vyžaduje další úsilí, s tím, že v důsledku krize způsobené koronavirem se ještě zvýšila rizika pro ženy v méně placených odvětvích a povoláních. VYZDVIHUJÍC, že v tomto ohledu by účast žen na trhu práce mohla být zvýšena prostřednictvím reforem a investic, zejména v oblasti předškolního vzdělávání a péče, služeb dlouhodobé péče, politik zaměřených na rovnováhu mezi pracovním a soukromým životem a transparentnost odměňování, jakož i úprav systémů daní a dávek, navržených tak, aby řešily faktory odrazující ženy od účasti na trhu práce.
11. ZDŮRAZŇUJÍC, že klíčový význam pro snížení segmentace trhu práce, podporu spravedlivých pracovních podmínek a řešení chudoby pracujících má předcházení zaměstnaneckým vztahům, které vedou k nejistým pracovním podmínkám, a poskytování správných pobídek k zaměstnávání na základě smluv na dobu neurčitou při současném prosazování přiměřené minimální mzdy a přístupu k sociální ochraně. PODTRHUJÍC význam investic do bezpečného a dobře uzpůsobeného pracovního prostředí a pružného uspořádání práce, které jsou pracovníkům oporou a odrazují od nehlášené práce, a to zejména s ohledem na krizi.

12. UZNÁVAJÍC, že konzultace sociálních partnerů v souvislosti s reakcí na krizi zůstaly intenzivní v těch členských státech, které již měly dobře rozvinuté struktury pro sociální dialog, zatímco v jiných členských státech krize zapojení sociálních partnerů, které bylo již před touto mimořádnou zdravotní událostí omezené, ještě zhoršila. ZDŮRAZŇUJÍC, že sociální dialog a zapojení sociálních partnerů a dalších příslušných zúčastněných stran, zejména organizací občanské společnosti, do koncipování a provádění národních plánů pro oživení a odolnost mohou významně přispět k účinným politickým reakcím a hospodářskému oživení.
13. UZNÁVAJÍC, že nízká účast dětí a mladých lidí ze znevýhodněných socioekonomických skupin na vzdělávání a odborné přípravě a jejich horší výsledky vzdělávání nadále představují významné výzvy, které mohou mít dlouhodobé dopady na jejich zapojení do společnosti, začlenění na trh práce a kariérní vyhlídky. KONSTATUJÍC, že tyto nevýhody mohlo ještě zesílit vzdělávání na dálku, jež bylo zavedeno v obdobích omezení volného pohybu osob. ZDŮRAZŇUJÍC, že nedostatek kvalifikovaných pracovníků je jednou z hlavních překážek pro investice podniků a že dospělí s nižší kvalifikací se do učení zapojují podstatně méně, ačkoli jej potřebují nejvíce. POUKAZUJÍC NA přetrvávající nedostatky v oblasti pokročilých digitálních dovedností, zejména v případě žen. ZDŮRAZŇUJÍC, že prohlubování dovedností a změna kvalifikace, zejména v oblasti digitálních a „zelených“ dovedností, mimo jiné v případě učitelů a školitelů, jsou v kombinaci s reformami a investicemi zaměřenými na zlepšení přístupu ke vzdělávání a odborné přípravě a na snížení nerovností ve vzdělávání předpokladem pro podporu digitální a ekologické transformace a posílení inkluzivního a udržitelného růstu.
14. BEROUC NA VĚDOMÍ, že v roce 2019 nadále klesala míra chudoby a sociálního vyloučení, ačkoli ve srovnání s předchozími lety pomalejším tempem. UZNÁVAJÍC, že krize způsobená koronavirem a související očekávaný nárůst nezaměstnanosti a neaktivity budou mít pravděpodobně na míru chudoby a sociálního vyloučení negativní dopad.

15. ZDŮRAZŇUJÍC, že ochrana minimálního příjmu doprovázená aktivačními a podpůrnými službami sehrává v této krizi klíčovou úlohu při zmírňování rizika chudoby a sociálního vyloučení, a tím podporuje nejvíce znevýhodněné osoby ve společnosti, a to jak v současnosti, tak do budoucna. VYZDVIHUJÍC, že je třeba řešit stávající nedostatky v dostupnosti, přiměřenosti a zajištění podpůrných služeb v souladu se závěry Rady o posílení ochrany minimálního příjmu v zájmu boje proti chudobě a sociálnímu vyloučení v souvislosti s pandemií COVID-19 a dalším vývojem.
16. ZDŮRAZŇUJÍC, že závažným problémem je v celé EU i nadále příjmová nerovnost. BEROUC NA VĚDOMÍ, že v posledních letech se příjmová nerovnost zvyšovala výrazněji ve spodní části spektra rozdělení příjmů než v jeho horní části. PODTRHUJÍC, že v důsledku krize se nerovnost ve všech svých podobách navzdory přijatým opatřením pravděpodobně zvýší. ZDŮRAZŇUJÍC, že řešení příjmových nerovností vyžaduje reformy v různých oblastech politik včetně navrhování systémů daní a dávek, mechanismů stanovování mezd, inkluzivnosti ve vzdělávání a odborné přípravě (již od raného věku) a přístupu k cenově dostupným a kvalitním službám pro všechny. PŘIPOMÍNÁJÍC, že současně s reformami politik je třeba klást větší důraz na posuzování distribučních dopadů, a to i pokud jde o politiky podporující ekologickou a digitální transformaci.
17. ZDŮRAZŇUJÍC, že lze očekávat, že krize bude mít neúměrný dopad na určité zranitelné skupiny obyvatel, především na děti, osoby se zdravotním postižením, starší osoby a osoby z přistěhovaleckého prostředí. PŘIPOMÍNÁJÍC, že výskyt dětské chudoby a sociálního vyloučení je v celé EU trvale vysoký. ZDŮRAZŇUJÍC, že klíčovými faktory pro předcházení chudobě a boj proti ní, jakož i pro podporu dobrých životních podmínek dětí je zajištění předškolního vzdělávání a péče, bydlení a zdravotní péče. ZDŮRAZŇUJÍC, že je zapotřebí inkluzivní vzdělávání, přístup ke zdravotní péči a inkluzivní politiky trhu práce, které jsou vhodně uzpůsobené potřebám osob se zdravotním postižením. ZDŮRAZŇUJÍC, že začlenění osob z přistěhovaleckého prostředí a uprchlíků vyžaduje integrovaný přístup, který propojí odbornou přípravu a posilování dovedností s pracovními příležitostmi a přístupem ke službám, zejména k sociální podpoře, zdravotní péči a bydlení.

18. UZNÁVAJÍC, že krize má závažný dopad na bezdomovce a osoby, které čelí vyloučení z přístupu k bydlení. PŘIPOMÍNÁJÍC, že integrované přístupy, které zahrnují prevenci, rychlý přístup k trvalému bydlení nebo podporu bydlení a poskytování podpůrných služeb, by měly být kombinovány s investicemi do obytných budov a sociálního bydlení, aby se odpovídajícím způsobem řešil otázku bezdomovectví a vyloučení z přístupu k bydlení.
19. UZNÁVAJÍC výzvy, jež současná krize představuje pro systémy sociální ochrany, zejména pokud jde o jejich schopnost zajistit přiměřené příjmy a přístup k cenově dostupným a kvalitním službám pro všechny, kdo je potřebují. ZDŮRAZŇUJÍC, že je třeba dále zlepšovat sociální ochranu osob samostatně výdělečně činných a pracovníků v nestandardním pracovním poměru v souladu s doporučením Rady o přístupu k sociální ochraně.
20. UZNÁVAJÍC, že pandemie COVID-19 poukázala na potřebu posílit systémy zdravotní péče, zlepšit jejich účinnost a odolnost a zajistit přístup k odpovídající zdravotní péči. POUKAZUJÍC NA TO, že jsou zapotřebí další investice do dobře vyškolené pracovní síly, do zlepšení koordinace mezi lůžkovou, ambulantní a primární péčí, jakož i do podpory zdraví a prevence nemocí, aby byly systémy zdravotní péče odolnější vůči mimořádným situacím v oblasti zdraví a aby se snížily nerovnosti, pokud jde o výstupy zdravotní péče.
21. UZNÁVAJÍC, že pandemie COVID-19 rovněž poukázala na potřebu zvýšit odolnost systémů dlouhodobé péče. UZNÁVAJÍC, že přístup k přiměřené, cenově dostupné a kvalitní dlouhodobé péči – zejména k domácí péči a komunitním službám souběžně s podporou neformálních pečovatelských a preventivními opatřeními ke snížení poptávky po dlouhodobé péči – by měl být prioritou s ohledem na stárnoucí populaci v Evropě, potřebu zvýšit účast žen na trhu práce a na potřebu řešit nedostatky v poskytování péče, na něž krize poukázala.

22. KONSTATUJÍC, že vzhledem k demografickým změnám by měly pokračovat důchodové reformy zaměřené na zlepšení přiměřenosti, udržitelnosti a inkluzivnosti důchodových systémů. ZDŮRAŽŇUJÍC, že tyto reformy by měly být podpořeny strategiemi aktivního stárnutí a dalšími opatřeními na podporu delšího pracovního života a politikami, jejichž cílem je snížit rozdíly ve výši důchodů žen a mužů a rozdíly ve výši důchodů pracovníků v nestandardních formách zaměstnání,

RADA EVROPSKÉ UNIE

23. VYZÝVÁ členské státy, aby v souladu se svými příslušnými pravomocemi, s přihlédnutím k vnitrostátním okolnostem a při současném respektování úlohy a nezávislosti sociálních partnerů přijaly opatření k řešení výzev v oblasti zaměstnanosti, dovedností a sociální politiky uvedených ve společné zprávě o zaměstnanosti pro rok 2021, a to s ohledem na možnou podporu ze zdrojů EU včetně nového Nástroje pro oživení a odolnost a finančních prostředků v rámci politiky soudržnosti.
24. VYZÝVÁ členské státy, aby své reformy a investice koncipovaly na základě zjištění vyplývajících z dohodnutých nástrojů monitorování, jako jsou srovnávací přehled sociálních ukazatelů, monitor výsledků v oblasti zaměstnanosti a monitor výsledků v oblasti sociální ochrany, jakož i na základě referenčních rámců a aby pokračovaly v úsilí o vzestupnou konvergenci.
25. VYZÝVÁ Komisi, aby zajistila, že otázky zaměstnanosti a sociální otázky budou náležitě zohledněny při posuzování politik EU a členských států, zejména v kontextu upraveného evropského semestru 2021 a národních plánů pro oživení a odolnost.
26. VYZÝVÁ Komisi, aby v souvislosti se svým nadcházejícím akčním plánem týkajícím se evropského pilíře sociálních práv spolupracovala s Výborem pro zaměstnanost a Výborem pro sociální ochranu, mimo jiné s cílem společně vytyčit hlavní cíle EU a aktualizovat nástroje monitorování, zejména srovnávací přehled sociálních ukazatelů, s cílem zajistit ambiciózní strategický rámec pro politiku zaměstnanosti a sociální politiku pro příští desetiletí.